

Quan điểm và định hướng tiếp tục nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ

PGS.TS Văn Tất Thu, nguyên Thứ trưởng Bộ Nội vụ

Ngành Nội vụ có vai trò rất quan trọng trong công tác tham mưu, hoạch định, xây dựng và tổ chức thi hành chính sách nâng cao chất lượng công chức - một trong những nhiệm vụ, giải pháp rất quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân. Bài viết phân tích vai trò, đặc điểm và một số quan điểm, định hướng tiếp tục nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đặt ra với Bộ Nội vụ, ngành Nội vụ trong thời gian tới.

Vai trò, đặc điểm, tính chất của ngành Nội vụ

1.1. Vai trò, đặc điểm, tính chất của ngành Nội vụ

Hệ thống các cơ quan quản lý nhà nước về ngành Nội vụ tạo thành một chỉnh thể thống nhất từ Trung ương đến địa phương. Ở Trung ương, ngoài Bộ Nội vụ là cơ quan đầu ngành, còn có các vụ, ban tổ chức cán bộ của các bộ, ngành. Ở tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương là Sở Nội vụ, phòng tổ chức cán bộ của các sở, ban, ngành thuộc UBND cấp tỉnh và ở cấp huyện là Phòng Nội vụ.

Ngay từ ngày đầu được thành lập (ngày 28/8/1945), Bộ Nội vụ đã có vị trí đặc biệt trong cơ cấu Chính phủ, được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chính phủ lâm thời giao nhiệm vụ: “Tổ chức xây dựng và củng cố hệ thống chính quyền cách mạng, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự và đảm nhiệm một phần chức năng của Chủ tịch Chính phủ, theo dõi, điều hành công tác nội trị, pháp chế, hành chính công và điều phối hoạt động của các Bộ khác”. Vị trí, vai trò quan trọng của Bộ Nội vụ trong cơ cấu Chính phủ thể hiện ở chức năng tham mưu cho Chính phủ thiết kế tổ chức bộ máy, tuyển dụng, bố trí sắp xếp nhân sự trong bộ máy hành chính Trung ương, xây dựng chính quyền địa phương và quản lý các lĩnh vực có tính chất nội trị quốc gia.

Hiện nay, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nội vụ được quy định tại Nghị định số 34/2017/NĐ-CP, theo đó, Bộ Nội vụ có vai trò đặc biệt quan trọng trong quản lý hành chính nhà nước. Để thực hiện các chức năng quản lý hành chính nhà nước, Chính phủ giao cho mỗi bộ thực hiện một chức năng nhất định; trong đó Bộ Nội vụ được giao thực hiện chức năng tổ chức nhà nước. Cụ thể là thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với các ngành, lĩnh vực: tổ chức hành chính sự nghiệp nhà nước; chính quyền địa phương; cán bộ, công chức, viên chức nhà nước; đào tạo, bồi dưỡng về chuyên ngành hành chính và quản lý nhà nước.

Chức năng tổ chức gồm các nhiệm vụ: thiết kế cơ cấu tổ chức bộ máy; tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, quản lý sử dụng nguồn nhân lực làm việc trong bộ máy; tổ chức khoa học lao động trong bộ máy; xác định cơ chế quản lý, điều hành và bảo đảm các nguồn lực cho hoạt động của bộ máy nhà nước. Công tác tổ chức nhà nước có nhiệm vụ thiết kế cơ cấu tổ chức bộ máy hành chính nhà nước, tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí sử dụng nguồn nhân lực trong bộ máy hành chính nhà nước. Đây là lĩnh vực phức tạp và quan trọng nên những người lãnh đạo, quản lý các cấp, các ngành đều phải quan tâm chỉ đạo sát sao trong quá trình từ khi xác định mục tiêu, chủ trương đến tổ chức thực hiện.

Công tác tổ chức nhà nước có nội dung và phạm vi rộng, liên quan đến tất cả các cấp, các ngành, lĩnh vực từ Trung ương đến cơ sở. Cấp nào, ngành, lĩnh vực nào, cơ quan, tổ chức nào cũng phải xây dựng bộ máy tổ chức và triển khai công tác tổ chức trong phạm vi, chức năng, nhiệm vụ quản lý của mình. Điều này khẳng định chức năng tổ chức trong quản lý hành chính nhà nước mà Chính phủ giao cho Bộ Nội vụ là rất quan trọng, khẳng định vai trò và trách nhiệm của Bộ Nội vụ trong tham mưu cho Chính phủ về tổ chức bộ máy và quản trị nguồn nhân lực trong bộ máy hành chính nhà nước.

Bên cạnh đó, theo Nghị định số 34/2017/NĐ-CP, Chính phủ giao Bộ Nội vụ quản lý nhà nước (QLNN) các ngành, lĩnh vực: văn thư, lưu trữ nhà nước; hội, tổ chức phi chính phủ; thi đua - khen thưởng; về công tác thanh niên.v.v. Các lĩnh vực công tác này đều có trong tất cả các bộ, ngành Trung ương và của UBND các cấp. Ngoài ra, Chính phủ còn giao cho Bộ Nội vụ thực hiện nhiệm vụ thường trực Ban Chỉ đạo cải cách hành chính (CCHC) của Chính phủ, có trách nhiệm tham mưu, giúp Chính phủ xây dựng, tổ chức thực hiện các chương trình tổng thể CCHC nhà nước và trực tiếp thực hiện các nhiệm vụ: xây dựng, hoàn thiện thể chế về cán bộ, công chức trong bộ máy hành chính nhà nước; xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nhà nước.

Ở cấp tỉnh, Nghị định số 24/2014/NĐ-CP và Nghị định số 107/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 24/2014/NĐ-CP quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã xác định Sở Nội vụ có chức năng tham mưu, giúp UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương quản lý nhà nước về lĩnh vực nội vụ trên địa bàn.

Ở cấp huyện, Nghị định số 37/2014/NĐ-CP và Nghị định số 108/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 37/2014/NĐ-CP quy định tổ chức cơ quan chuyên môn của UBND cấp huyện xác định Phòng Nội vụ có chức năng tham mưu cho UBND cấp huyện quản lý lĩnh vực nội vụ trên địa bàn huyện.

Như vậy, ngành Nội vụ thực hiện quản lý nhà nước đối với các lĩnh vực thuộc tổ chức bộ máy nhà nước, nội vụ, nội trị của quốc gia, có vị trí, vai trò đặc biệt quan

trọng trong bộ máy hành chính nhà nước; trong hệ thống các ngành, lĩnh vực thuộc phạm vi QLNN.

1.2. Vai trò của đội ngũ công chức ngành Nội vụ

Đội ngũ công chức ngành Nội vụ là bộ phận cấu thành quan trọng của nguồn nhân lực quốc gia; có vai trò quyết định hiệu lực, hiệu quả quản lý hành chính nhà nước và quản lý các ngành, lĩnh vực có tính chất tổ chức - nội vụ, nội trị quốc gia. Đội ngũ công chức ngành Nội vụ có nhiệm vụ tham mưu cho Chính phủ và các cấp chính quyền địa phương thực hiện có hiệu quả chức năng tổ chức, quản lý, quản trị nhà nước. Nhiệm vụ cụ thể trong thực hiện chức năng tổ chức của đội ngũ công chức ngành Nội vụ là tham mưu, thiết kế cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý trên cơ sở xác định rõ nhiệm vụ, quyền hạn, mối quan hệ giữa các bộ phận cấu thành bộ máy; tuyển dụng, bố trí sử dụng, quản trị nguồn nhân lực trong bộ máy; xác định cơ chế vận hành và hoạt động của bộ máy hiệu lực, hiệu quả. Ngoài ra, đội ngũ công chức ngành Nội vụ có vai trò tham mưu thực hiện có hiệu quả chức năng QLNN các ngành, lĩnh vực quan trọng có tính đặc thù như: văn thư, lưu trữ nhà nước; hội, tổ chức phi chính phủ; thi đua - khen thưởng; công tác thanh niên.

1.3. Đặc điểm chuyên môn, đạo đức công vụ của đội ngũ công chức ngành Nội vụ

Đặc điểm riêng của đội ngũ công chức ngành Nội vụ thể hiện ở việc tham mưu, thực hiện chức năng tổ chức trong quản lý hành chính nhà nước, quản trị nhà nước nói chung, quản lý các ngành, lĩnh vực thuộc phạm vi của Ngành Nội vụ nói riêng. Công tác tổ chức nhà nước - công tác nội vụ là một nghề, cũng như các ngành nghề khác, đòi hỏi có chuyên môn, nghiệp vụ và đạo đức công vụ riêng; là một ngành lao động đặc thù, khó khăn và phức tạp, đối tượng là tổ chức và con người trong tổ chức. Do đó, những người làm trong ngành tổ chức, ngành Nội vụ phải được lựa chọn cẩn thận, phải được đào tạo những kiến thức cơ bản của khoa học tổ chức, khoa học quản lý (quản trị), khoa học hành chính, chính trị, kinh tế, tâm lý, xã hội học, văn hóa ứng xử, giao tiếp, nhất là đạo đức công vụ, đạo đức nghề nghiệp.

Công chức trong ngành Nội vụ phải có tâm, có tầm, có quan điểm toàn diện, trung thực, trong sáng trong tham mưu đề xuất về tổ chức bộ máy, về tuyển dụng, bố trí sắp xếp, sử dụng con người trong bộ máy quản lý, quản trị. Công chức làm công tác tổ chức, công tác nội vụ ngoài việc phải am hiểu chuyên môn nghiệp vụ, công tâm, khách quan, đồng thời phải có trình độ văn hóa cao và tầm nhìn chiến lược. Ngoài ra, còn phải có bản lĩnh vững vàng, dũng cảm, dám bảo vệ chân lý, bảo vệ cái đúng, bảo vệ và tôn trọng những người có năng lực, trung thực và tận tâm, tận trí với sự nghiệp xây dựng và phát triển ngành Tổ chức nhà nước, ngành Nội vụ.

2. Quan điểm và định hướng tiếp tục nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đặt ra với Bộ Nội vụ, ngành Nội vụ trong thời gian tới

Nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ là yêu cầu, nhiệm vụ và giải pháp cấp bách đặt ra hiện nay; là nhiệm vụ quan trọng, cần có những giải pháp hiệu quả, thiết thực để xây dựng đội ngũ công chức ngành Nội vụ có đủ trình độ, năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức, trách nhiệm, văn hóa công vụ và thể chất, đóng góp tích cực vào sự nghiệp đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước.

2.1. Quan điểm

Để nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ, phải dựa trên cơ sở các quan điểm sau:

- Đáp ứng yêu cầu CCHC, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân, nền kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập quốc tế và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, nhất là yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức có đủ phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

- Xây dựng đội ngũ công chức có đủ trình độ, năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức, ý thức, trách nhiệm nghề nghiệp, văn hóa công vụ và thể chất, thể lực để có thể tham mưu, giúp Chính phủ và chính quyền địa phương thực hiện có hiệu quả chức năng tổ chức trong quản lý hành chính nhà nước, quản trị nhà nước và quản lý các ngành, lĩnh vực có tính chất tổ chức, nội vụ, nội trị quốc gia.

- Đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ thực hiện thành công Chiến lược phát triển ngành Nội vụ đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2035. Đồng thời, phù hợp và đồng bộ với yêu cầu, nhiệm vụ, giải pháp xây dựng và phát triển nguồn nhân lực ngành Nội vụ.

2.2. Các định hướng

Để nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ, cần xác định chính xác và đầy đủ các nhiệm vụ theo những định hướng cơ bản sau:

Một là, đổi mới nhận thức đầy đủ vai trò của đội ngũ công chức ngành Nội vụ và vai trò, tầm quan trọng của việc nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ đủ trình độ, năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức, ý thức, trách nhiệm nghề nghiệp, văn hóa công vụ và thể chất, thể lực để thực hiện có hiệu quả chức năng tổ chức trong quản lý hành chính nhà nước, quản lý nhà nước các ngành, lĩnh vực và chính quyền địa phương do Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ giao.

Hai là, khảo sát đánh giá đầy đủ, chính xác thực trạng chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ hiện nay, chỉ rõ ưu điểm, hạn chế, bất cập và nguyên nhân của các hạn chế, bất cập.

Ba là, xác định chính xác, đầy đủ các nhiệm vụ cần thực hiện trong việc nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ, cụ thể là: nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn; nâng cao phẩm chất, trách nhiệm và văn hóa công vụ; nâng cao thể lực thể chất... Đồng thời, phải có kế hoạch thực hiện cụ thể, gắn kết chặt chẽ với thực hiện các nhiệm vụ xây dựng và phát triển nguồn nhân lực ngành Nội vụ.

Bốn là, xác định, lựa chọn chính xác các giải pháp hợp lý, đủ mạnh để nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ: trong tuyển dụng; đào tạo, bồi dưỡng công chức; đánh giá sử dụng; khen thưởng và kỷ luật. Trong đó, đào tạo, bồi dưỡng cần chú trọng và tập trung trang bị các kiến thức và kỹ năng hiện đại của chuyên ngành khoa học: quản lý (quản trị), hành chính, tổ chức, chính sách công, quản lý công và các chuyên ngành khoa học xã hội liên ngành cần thiết khác. Đồng thời, bồi dưỡng trang bị các kiến thức, phương pháp vận dụng các thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư vào xây dựng và phát triển ngành Nội vụ.

Năm là, xác định đúng, đầy đủ các yếu tố tác động đến việc nâng cao chất lượng đội ngũ công chức ngành Nội vụ, các yếu tố chủ quan; các yếu tố khách quan để khắc phục và hạn chế ảnh hưởng của các yếu tố đó; có các giải pháp, biện pháp để phát triển nguồn nhân lực ngành Nội vụ một cách trọng tâm, trọng điểm và có chiến lược dài hạn nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phát triển đất nước./.

Tài liệu tham khảo:

- 1. Chính phủ, Nghị định số 34/2017/NĐ-CP ngày 03/4/2017 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nội vụ.*
- 2. Chính phủ, Nghị định số 24/2014/NĐ-CP ngày 04/4/2014 quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.*
- 3. Chính phủ, Nghị định số 107/2020/NĐ-CP ngày 14/9/2020 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 24/2014/NĐ-CP của Chính phủ Quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn của UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.*
- 4. Chính phủ, Nghị định số 37/2014/NĐ-CP ngày 05/5/2014 quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn của UBND huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh.*
- 5. Chính phủ, Nghị định số 108/2020/NĐ-CP ngày 04/4/2020 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 37/2014/NĐ-CP ngày 05/5/2014 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn của UBND huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh.*
- 6. Chính phủ, Nghị định số 18/2010/NĐ-CP ngày 05/3/2010 quy định về đào tạo, bồi dưỡng công chức.*

7. Bộ Nội vụ, Quyết định số 2823/QĐ-BNV ngày 01/12/2017 về Chiến lược phát triển Ngành Nội vụ đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2035.

8. Bộ Nội vụ, Quyết định số 1758/QĐ-BNV ngày 25/01/2011 phê duyệt quy hoạch phát triển nhân lực ngành Nội vụ giai đoạn 2011-2020.

9. Lịch sử Bộ Nội vụ, Nxb CTQG-ST, H.2015.

10. Văn Tấn Thu, Vai trò Bộ Nội vụ trong thời gian đầu xây dựng chính quyền dân chủ nhân dân, Tạp chí Tổ chức nhà nước số 9/2015.

11. Văn Tấn Thu, Vị trí, vai trò của Bộ Nội vụ trong bộ máy hành chính nhà nước, Tạp chí Tổ chức nhà nước, số Đặc san kỷ niệm 75 năm ngày thành lập Bộ Nội vụ (28/8/1945-28/8/2020).

12. Văn Tấn Thu, Bộ Nội vụ - Bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực và những vấn đề đặt ra, Kỷ yếu Hội thảo “Bộ Nội vụ - 75 năm xây dựng và phát triển” do Bộ Nội vụ tổ chức tháng 8/2020.